

MEHMET BİLAL DEDE

ADRESİNDE BULUNAMADI

roman

Postacının hoyrat bir savurmasıyla üç yıl, yedi ay, iki gün sonra göndericimin adresine geri döndüm. Orta yaşlarda, kısa boylu, posbıyıklı postacı öğle saatlerinde apartmanın önünde durdu. Derin bir soluk aldıktan sonra göndericimin daire ziline iki kere üst üste bastı. Bastı bekledi, bastı bekledi. Kapı açılmayınca tek tek diğer dairelerin zillerine basmaya başladı. Kapı yine açılmadı. Ya sekiz dairenin sekizinde de kimse yoktu ya da olanlar açmak istememişti kapıyı. Diofondan “Kim o?” diye seslenen de olmadı. Postacı sıkıldı, bir an önce benden kurtulmak ister gibi terli parmaklarıyla bir ucumdan sıkı sıkı kavrayıp kapının alt aralığından içeri doğru fırlattı beni.

Üstümde üç yıl, yedi ay, iki günün yorgunluğu ve bezginliğiyle apartman girişindeki taş döşemenin serinliğinde serilmiş bekliyorum. Göndericimi bekliyorum. Hafta içi olduğuna göre işten çıkışta eve dönecek; belki bir iş yemeği, bir sinema, belki arkadaşlarıyla iş sonrası içki, belki bir bar... Bir işi varsa tabii! Kim bilir? Ama sonunda dönecek, biliyorum. Biliyor muyum, ya taşındıysa? Düşünmek bile istemiyorum; çünkü taşındıysa ona da ulaşmam mümkün olamayabilir. Tıpkı Volker’e ulaşamadığım gibi.

İstanbul'dan postalandıktan sonra dört yıla yakın bir zamandır bu ülkeden o ülkeye, o kentten bu kente savrulup durdum. Birçok şeyin değiştiğini, geliştiğini tahmin edebiliyorum, ama bu kentte bir yerden taşınırken postaneye yeni adresi bildirme alışkanlığının yerleştiğini, bildirilse de gönderilen postaların yeni adrese ulaştırılabildiğini sanmıyorum. Yanılıyorsam da fark etmez, isterse ulaştırılabilir olsun, posta hizmetleri çok iyi çalışıyor olsun, fark etmez. Tek isteğim göndericimin taşınmamış olması. Bir an önce onun eline geçmem ve bu uzun, başarısız yolculuğun, tüketen serüvenin artık bitmesi. Bir başka ülkeye, bir başka kente, bir başka caddeye, bir başka eve daha gidecek hâlim kalmadı çünkü.

Dile kolay, Volker önde ben peşinde tam üç yıl, yedi ay, iki gün dolaştım durdum. Volker'in habire adres değiştirmesine taşınmak denemezdi, bunca ev, onca kent, ülke değiştirmenin başka bir adı olmalıydı. Kendini yollara vurmuştu, sanki kaçıyordu Volker, onu kovalayan varmış gibi kaçıyordu; birinden, bir şeyden kaçıyor gibiydi... Gerçi ben de neredeyse onu kovalıyormuşçasına peşine düşmüştüm, ama o bunu nereden bilecekti? Neyse bu uzun bir hikâye, şimdi anlatamam. Şimdi merak ettiğim göndericimin tepkisi.

Beni görünce ne yapacak acaba? Üstünde fazladan dünya kadar adres yazılan, pul yapıştırılan, damgalanan, uyarı notları iştirilen, zamk kittiği için ağzı açılmış, kenarları lime lime olmuş hâlimle beni tanıyacak mı? Aklı alacak mı? Üzülecek mi? Yıllar önce postaladığı, belki de unuttuğu mektubunun geri geldiğini görünce ne yapacak?

Ahh, hayvan herif!

Ben göndericimin olası tepkisini düşüneyim, kırk dört numara bir erkek ayakkabısı tekinin üstüme basmasıyla yattığım yerde kıvrandım. Adam dış kapıyı kendi anahtarıyla

açtı, içeri girerken pilili, bol kumaş pantolonunun içinde sallanan taşaklarını avuçlayıp kaşdı ve üstüme basıp asansöre doğru ilerledi. Hayvan herif! Beni gördü, biliyorum. Bu eve, bu adrese gönderildiğimi, en azından bırakılmış olduğumu gördü, yerde yattığımı gördü ve adımını biraz daha ileri atma gereğini bile duymadan, hatta zevkle bastı üzerime, bastı ve geçti. Tamam ben eski, yıpranmış bir zarfım, ama sonuçta bir mektup taşıyorum içimde. Bu eve geldim, bu evdeyim. Benim değerim yoksa göndericimin de mi yok! Yoksa yok mu?

Göndericimin tepkisini merak ediyorum diyorum ya, ya o da deminki herif gibi üstüme basıp geçerse, beni tanımazsa ya da daha kötüsü tanıdığı hâlde beni yerde bırakıp çekip giderse... Yarın postacı sahipsiz bir mektup olarak geri alıp yine ucu bucağı bilinmez bir yolculuğa uğurlarsa beni... Aman Allahım, düşüncesi bile korkunç!

Bu evde benim bir geçmişim yok aslında, hatta ilk gelişim bu. Mektup bu evde yazıldı belki; ama ben değil. Göndericim, –daha sık tekrar etmeyeceğim bu zaman zarfı öncesinde– bir sabah Sıraselviler Caddesi’ndeki bir kırtasiyeciye girip zarf istedi. Ben de bu dükkâna henüz getirilmiş, jelatinli ambalajın sıkı sıkı sardığı kırklı bir paketin en üstünde duruyordum.

— Nasıl bir zarf olsun?

— Fark etmez!

Göndericim sabah telaşıyla girdiği kırtasiye dükkânının, otuz beşlerinde, metal çerçeveli gözlüklü, her zaman tertemiz gülen sahibinin yüzüne bile bakmadan vermişti cevabı. Bir roman dosyasının sayfalarının özenle, tek tek fotokopisini çekmekte olan dükkân sahibi de göndericime, “Ne demek fark etmez! Madem fark etmez, sen buna layıksın,” der

gibi bakarak en üstünde bulunduğum şeffaf ambalajı yırtarak çekti çıkardı beni. Göndericim uzanarak aldı ve kolunda asılı çantaya atıverdi. Bugün sizin, “Bunun neresi bütün para,” diyeceğiniz bir parayı günün o erken saatinde dükkân sahibine uzattı.

— Bozuğunuz yok muydu?

— Hayır, ne yazık ki yok.

— Önemli değil, bir ara bırakırsınız.

Ücretinin bile önemli olmadığı, “fark etmez” bir zarf olarak göndericimin çantasında Galatasaray Postanesi’ne doğru giderken, renksiz, standart boyutlarda, yetmiş gram kâğıttan yapılmış, sıradan bir zarf olduğumu bir kez daha fark ettim. Bunu ilk fark edişim zarf fabrikasında olmuştu.

Bin dokuz yüze yakın zarf çeşidinin üretildiği fabrikaya, İzmir'teki Seka Kâğıt Fabrikası'ndan tonlarca tabakalar hâlinde gelmiştik. Ben o güne kadar nasıl bir kâğıt cinsi olduğumun farkında bile değildim; ta ki bir süre depoda bekleyip de üretime geçirileceğimiz makinelere dağıtılana kadar.

Kendimi hepsi kadar bir kâğıt olarak görürken, her birimiz ayrı ayrı bıçaklarda değişik ebatlarda kesildik. Benim ebadım nihai olarak on altıya on bir santimetre olacaktı. Sonra ayrı ayrı tabakalardan ayrı ayrı kesilen kâğıtlar, grup grup farklı makinelere götürüldü. Her bir makinenin başında ayrı bir usta duruyordu. Her bir makine ayrı milimetrik ölçülerde ve çeşitte zarflar yapıyordu. Uçak zarfı, diplomat zarf, torba zarf, antetli zarf, buklet, natura, kart zarfı, geridönüşümlü kâğıt zarf... Kimi doksan gram, kimi yüz on, kimi çok daha yüksek gramajlarda zarflar... Ben kâğıtların en incesi olan yetmiş gramlıklarla birlikte genç bir usta -belki de çırak- tarafından bir makinenin önüne kondum. Biraz bozulmuştum doğrusu! Fabrikaya gelen en cılız kâğıttım ve fabrikanın üreteceği en ucuz zarf olacaktım. Üstelik beni üretecek makinenin başına usta koymaya bile gerek duymamışlar, bıyıkları yeni yeni bitmeye başlamış, alıkça bir çırağa bırakmışlardı.

Aslında her şeyi makineler ayarlıyordu. Alık çırağın yaptığı tek şey, ortası dikdörtgen bırakılmış, dört bir yanı üçgen gibi kesilmiş beni alıp makinenin orta yerine yerleştirmekti. Sonra tıpkı çamaşır makinelerindeki deterjan gözü, yumuşatıcı gözü benzeri haznelerden birine iç astarımın mavimsi tonunu verecek ispirtoyu, bir başka hazneye kâğıdımı şekline göre yapıştıracak zamk, bir diğerine de ağzımın yapışkanlığını sağlayacak tutkalı yerleştirdi. Sonra da bir düğmeye bastı.

Bir koku, bir sıcaklık, bir sarsıntı derken çok kısa sürede şeklimi bulmuştum. Üç bir tarafım yapışmış, kapağım açık olarak makineden çıktım. Raylı bir sistemden geçtikten sonra sıcak hava tutulan fanların altında kurumaya bırakıldım. Beklerken etrafıma göz atmayı da ihmal etmiyordum.

Tulum renginden ustabaşı olduğunu tahmin ettiğim boylu boslu, göbekli bir adam tek tek makinelere bakıyor, başında durdukları makinelere kilitlenmiş usta ve çırakları denetliyor, büyük bir olasılıkla kimseye yeni bir şey söylemeyen, her gün verdiği talimatları âdet yerini bulsun diye tekrarlıyordu. Diğerleri de ustabaşının yüzüne bile bakmadan dinliyormuş gibi yapıp kafa sallıyordu. Denetlediği makine parkuruna kendi eseriymiş gibi gururla bakan ustabaşı, içinde iyi bir iş görmenin mutluluğuyla sigara ve çay içmek üzere uzaklaştı.

Benim üretildiğim makinenin bir yanında çiçekçi zarfı, diğer yanında ise fantezi zarflar üretiliyordu. Çiçekçi zarfları çok sempatikti. Onlara özenmedim desem yalan olur! Sıyrma kâğıtlardan yediye dokuz ebadında yapılıyordu; hem fabrikaya gelen en cılız gramajlı kâğıttan değildi, hem de kime ve niye giderse gitsin sevinç ve mutlulukla karşılanacaktı. Doğum gününü kutlayana da bir şirkette işe yeni başlayana da hastanede yatana da bir çiçek buketinin üstüne konmuş ola-

rak içinde sakladığı iyi bir dilek, sıcak bir mesajla gönderenin isminin tatlı sürprizini yaşatacaktı.

Fantezi zarflara ise hiç özenmedim. Ne henüz fabrikadayken ne de dolaştığım o kentlerde... Çoğu görgüsüz isteklerle üretilmiş çirkin zarflardı onlar. Çoğunlukla reklam ajanslarındaki tasarım delisi grafikerlerin, sanat yönetmenlerinin elinden çıkma üç yüz gram kuşe, dört artı bir ekstra renk baskılı, altın varak, ofset yaldızlı... düğün, yıldönümü gibi davetlerin, kokteyllerin, yılbaşı, bayram gibi kutlamaların zarflarıydı onlar.

Geridönüşümlü kâğıt zarflara da özenmedim hiç. Onlara niye böyle kutsal muamelesi yapılıyor, onu da anlamadım. Bu uzun yolculuğum sırasında elinin altındaki kâğıtların değerini bilmedikleri, koruyup kollamaya zahmet etmedikleri hâlde, dönüşümlü kâğıtlardan yapılmış malzemelere hayranlık duyan nice insan gördüm ben. Oysa kâğıt kâğıttır ve her kâğıt geri dönüştürülebilir. Yeter ki yıpranmadan kullanılsın, iyi toplansın, çöpe çamura değmesin...

— Allah kahretsin!

Göndericim, İstiklal Caddesi'nde Galatasaray'a doğru hızla yürürken bir çukura basmış, pantolonunun paçası çamur olmuştu. Eğilip elinin tersiyle paçasındaki çamuru silkelemek istedi ama çamur daha da çok yayıldı kot kumaşın üstüne. Göndericim, göndericim, deyip duruyorum çünkü ismini bilmiyorum. Arka yüzeyime sadece adresini yazmış, ismi yok. Ona Gön., diyeceğim. Bir zarfın göndericisine takabileceği en iyi isim bu.

Gön. burnundan soluyarak yürümeye devam etti. Galatasaray Postanesi'ne girip şöyle bir bakındı. Her zamanki gibi kalabalıktı. Girişin sağındaki masada dört beş kişi eğilmiş, kimi zarf üstüne adres yazıyor kimi havale formu dolduruyor kimi de kitap, gazete ve dergi paketliyordu.

— Affedersiniz, kaleminiz var mıydı acaba?

Bir genç, Gön.'ün gergin bekleyişine aldırmadan hatta biraz çapkın bir ifadeyle sormuştu. Birbirine yakın kapkara gözleri, keskin bakışları, gür kaşları, etli dudakları, kısa boyuna karşılık sağlam ve esnek duran bedeni, kalın bacakları onu hem karşı cinse hem de hemcinsine karşı cazip kılıyor olmalıydı. Gön.,

gence donuk bir bakış atıp cevap bile vermeden çantasından bir kalem çıkardı ve uzattı.

— Teşekkür ederim.

Gön. cevap olarak zoraki bir gülümsemeyle yetindi.

Genç çocuk hafif bir omuz, bir iki diz darbesiyle masanın kalabalığında kendine yer açtı. Kimseden de itiraz sesi yükselmedi. Gön. ise genç çocuğunki gibi bir cesaret gösteremediği için bir kenarda uslu uslu masanın tenhalaşmasını bekliyordu. Genç çocuk bir ara kafasını, üstünü yazmakta olduğu zarftan kaldırıp Gön.'e bakınca gözleri buluştu. Gön. boş da olsa bakışlarının yakalanmasından duyduğu telaşla gözlerini kaçırırken genç çocuk hâlden memnundu. Üstelik bir de göz kırptı.

— Pardon! Benim işim bitti...

Genç çocuk sesleniyordu gülümseyerek. Yerinden kımıldamadan elindeki kalemle Gön.'ü yanına çağırıyordu.

— Buyrun, siz yazın burada.

Gön. biraz sıkılarak, gencin yine dirsek kol temasıyla biraz daha geniş alan açtığı masaya ilerledi. Genç, Gön.'ün arkasından geçerek yerini devretti, geçerken de belli belirsiz, ama tüm bedenini hissettirecek kadar sürtündü, sonra da kalemi uzattı.

— Teşekkür ederim.

Gön. mektup gişesine doğru ilerleyen gencin arkasından baktı, sonra beni çantasından çıkardı. İçime birkaç sayfalık bir mektup ve bir fotoğraf yerleştirdi, kapağımın tutkallı kısmını diliyle tükürükleyip yapıştırdı ve üstüme yazdı:

Volker Lindner

Pfaffenwaldring 44 E 3.6

7000 Stuttgart 80 Deutschland

Gön. mektup gişesine yürüdü ve şişman, saçları fazlasıyla beyaz, bıyıkları fazlasıyla siyah postane memurunu gördüğü anda içine bir sıkıntı girdi. Çünkü bu memur her seferinde elinizden zarfı alıyor, kaç gram ettiğini tartıp ödeyeceğiniz parayı söylüyor, parayı alıyor ve zarfa pul yapıştırmadan ya da makineden geçirmeden kenara koyuyor ve sizin gitmenizi, sırayı bir sonraki müşteriye bırakmanızı bekliyordu. Siz de hiçbir zaman mektubunuzun postalanacağından emin olamıyordunuz. Yani Gön. olamıyordu. Belli ki daha önce de birkaç kez olmuş, ne zaman bu memura rastlasa hep aynı kuşkuyu, belirsizliği yaşamıştı. “Pul yapıştırmayacak mısınız?” ya da “Makineden geçirmeyecek misiniz?” diye de soramıyordu. “Ne yani, üç kuruşluk posta parasının üstüne mi konacağız? Ne demek istiyorsun sen? Biz hırsız mıyız?” gibi bir kişiyle karşılaşmaktan korkuyordu belli ki.

Ama ne olurdu sanki, parayı aldıktan sonra hemen, henüz Gön. oradayken, onun gözleri önünde beni pullasa, mührü bassa ya da makineden geçirseydi... Hayır yapmıyordu. Parayı almış, beni bir kenara koymuş ve Gön.’ün arkasında sıra bekleyen diğer müşteriye bakmıştı kafasını eğerek.

Belli ki kendisi için çok önemli olan bir mektubun gerginliğini taşıyordu Gön., buna bir de daha önceden tattığı, bildiği bir kuşku eklenince iyice katılaşmış olarak postane kapısına yöneldi. Yine de son bir kez, belki kendisinden sonraki müşteriye de yollar ve bu boşluktan yararlanarak biriken zarflara, tabii onun zarfına da pul yapıştırır ya da makineden geçirir diye dönüp baktı memura. Durdu, baktı, bekledi. Hayır, memur kımıldamıyordu! Gön.’ü rahat ettirmeyecekti! Gön. içi rahatsız, canı sıkkın bir şekilde postane kapısından çıkıp ilerledi.